Bilde mangler

Mobbeombudets arbeid i skole- og barnehageåret 25-26

Mobbeombudets rolle i individhenvendelser

- Kartlegge og analysere, lete etter felles forståelse og sprik i forståelse, identifisere utfordringer og handlingsrom
- Ivareta rettighetsperspektivet (barnets rett til å bli hørt, barnets beste, rett til optimal utvikling)
- «Høyttaler»
- Sikre lovpålagte rettigheter jmf opplæringsloven (kap. 10, kap 11, kap 12, kap 13)
- Bidra til hensiktsmessig håndtering

Henvendelser skole- og barnehageåret 2025-26

Nesten 30% av henvendelsene inneholder tydelige elementer av manglende tilrettelegging for elever med særskilte behov. I disse sakene er behovene kjent for skolen, men tilretteleggingen oppleves som mangelfull. Eksempler som går igjen er elever som ikke får tilpasset undervisning eller deltakelse i aktiviteter, barn som blir stående alene i utfordringene sine uten tilstrekkelig støtte, og elever med psykiske belastninger som møtes med økt krav fremfor tilrettelegging.

Felles for sakene er at tiltak enten uteblir eller er utilstrekkelige, at ansvar helt eller delvis legges på barnet eller hjemmet, og at manglende kompetanse eller ressurser ser ut til å begrense skolens evne til å gi nødvendig oppfølging.

Dette inkluderer barn med:

- somatiske sykdommer (f.eks. diabetes, alvorlig akutt sykdom, kronisk sykdom)
- nevrodivergente vansker (ADHD, tics, autismespekterforstyrelser, språkvansker, dysleksi)
- sansetap (hørselshemming, svaksynt/blind)
- psykiske vansker (angst, traumer, skolevegring)
- sammensatte sårbarheter der behov er kjent, men ikke fulgt opp

For alle disse barna blir opplevelsen av å ha et trygt og godt miljø utfordret. Enten fordi manglende trygghet har vært en medvirkende årsak til utvikling av strevet, eller fordi manglende tilrettelegging gjør det så vanskelig å delta i skolens aktiviteter at avstanden til fellesskapet blir for stor.
For foresatte blir belastningen enorm ved at de både skal håndtere og ivareta barnets særskilte behov, kjempe for riktig og tilstrekkelig tilrettelegging og ofte kompensere for tilleggsutfordringene som kommer når barnet ikke lenger opplever det trygt og godt å være på skolen.

Bilde mangler

«Skyvespillet»
Mobbeombudet ser at det mange foreldre og barn opplever som ansvarsfraskrivelse, ofte skyldes maktesløshet og fortvilelse i et system som skal løse oppgaver det verken har økonomisk, kompetansemessig eller praktisk kapasitet til eller forutsetninger for.

Kommuner, kommunens hjelpetjenester, skoler, barnehager, pedagoger og fagarbeidere/ assistenter blir bedt om å løse oppgaver de selv ser at de ikke makter å gi en forsvarlig oppfølging av. Dermed kvier den enkelte seg for å påta seg ansvaret og barn og familier skyves sideveis i mellom instanser i kommunen. Denne runddansen er utmattende for de voksne og ødeleggende for barna.

Mobbeombudet erfarer at kommunene er stadig flinkere på å ivareta utfordringer innenfor et mer moderat nivå. Samtidig er det fortsatt manglende beredskap til å møte utfordringer med stor grad av kompleksitet og høy alvorlighetsgrad.

Bilde mangler